

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ БОТАНІЧНОЇ ІЛЮСТРАЦІЇ У ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ

Марина Ткаченко,
<https://orcid.org/0009-0002-3324-2930>
викладач кафедри дизайну,
Черкаський державний
технологічний університет,
Черкаси, Україна
prolisok888@ukr.net

MODERN APPROACHES TO THE USE OF BOTANICAL ILLUSTRATION IN GRAPHIC DESIGN

Maryna Tkachenko,
<https://orcid.org/0009-0002-3324-2930>
lecturer at the Department of Design,
Cherkasy State
Technological University,
Cherkasy, Ukraine
prolisok888@ukr.net

Анотація

Мета дослідження – комплексно проаналізувати застосування ботанічної ілюстрації в графічному дизайні, виявити інноваційні методи її створення. **Методи дослідження.** Для визначення та структуризації актуальних напрямків ботанічної ілюстрації у графічному дизайні застосовані загальнонаукові методи аналізу, синтезу, дедукції, порівняння, узагальнення; методи спостереження та міждисциплінарного синтезу. Упорядкування інформації в дослідженні дизайн-проектів здійснюється завдяки методу групування. **Наукова новизна.** У результаті розгляду різних підходів до створення та практичного використання ботанічної ілюстрації вперше запропоновано розмежувати види графічного відтворення: ботанічну ілюстрацію, ботанічні мотиви та цифрову ботанічну ілюстрацію. **Висновки.** Результати дослідження засвідчили, що ботанічна ілюстрація потребує глибшого аналізу саме в контексті графічного дизайну та підвищеної уваги в науковому середовищі. Визначено потребу щодо переосмислення ботанічної ілюстрації за допомогою цифрових методів графічного відтворення. Ботанічна ілюстрація як специфічний жанр сформувалася історично, перетворившись на важливий вид графічного відтворення. Її традиційні та цифрові форми, а також ботанічні мотиви ефективно використовуються митцями, дизайнерами

Abstract

The purpose of the research is to comprehensively analyze the use of botanical illustration in graphic design and to identify innovative methods for its creation. **Research methods.** To identify and systematize current trends in the use of botanical illustration within graphic design, general scientific methods such as analysis, synthesis, deduction, comparison, generalization, observation, and interdisciplinary synthesis were applied. Information from the study of design projects was organized using the grouping method. **Scientific novelty.** As a result of examining various approaches to the creation and practical application of botanical illustration, it is proposed for the first time to distinguish between several types of graphic reproduction: botanical illustration, botanical motifs, and digital botanical illustration. **Conclusions.** The results of the study show that botanical illustration requires deeper analysis within the context of graphic design and greater attention from the scientific community. The need to reconsider botanical illustration through digital methods of graphic reproduction has been identified. Botanical illustration, as a specific genre, has developed historically into an important form of graphic reproduction. Its traditional and digital varieties, as well as botanical motifs, are effectively used by artists and designers in Ukraine and worldwide. At the current stage of digital media development, the language of

України і світу. На сучасному етапі розвитку цифрових засобів спостерігається трансформація графічної мови дизайну, що впливає на підходи та стилістичні особливості ботанічної ілюстрації. Завдяки цим змінам вона набуває нових функцій, систематично впроваджується у дизайн-проекти як ефективний засіб візуальної комунікації. Професійні ілюстратори регулярно використовують ботанічні ілюстрації та ботанічні мотиви, поєднуючи традиційні художні техніки з цифровими технологіями, переважно в поліграфії. Вони комбінують традиційне ботанічне мистецтво з цифровими технологіями, що сприяє стилістичному збагаченню графічного дизайну та відкриває нові можливості для творчої реалізації. Важливо підкреслити, що цифрова ботанічна ілюстрація, створена за допомогою стилуса та планшета, має унікальну систему візуальної комунікації, яка істотно відрізняється від традиційних графічних методів. Такий підхід розширює межі розвитку та використання ботанічної ілюстрації, відкриваючи нові перспективи для її вдосконалення.

Ключові слова:

ботанічна ілюстрація, ботанічні мотиви, графічний дизайн, цифрові технології, цифрова ілюстрація, цифровий живопис.

Keywords:

botanical illustration, botanical motifs, graphic design, digital technologies, digital illustration, digital painting.

Вступ **1**

Ботанічна ілюстрація у контексті графічного дизайну залишається недостатньо дослідженою, однак демонструє зростаючу практичну значущість та суспільний інтерес, відіграючи важливу роль у приверненні уваги людства до вирішення сучасних екологічних викликів. Поєднання естетики та наукової точності робить ботанічну ілюстрацію важливим інструментом не лише для науки та суспільства, а й для сучасного дизайну, де вона слугує засобом візуальної комунікації.

Цей специфічний жанр, що історично пройшов тривалий шлях еволюції, модифікувався від суто наукового інструменту до мистецького, а згодом – до дизайнерського підходу, об'єднуючи естетичні та функціональні аспекти. Протягом століть розвиток ботанічної ілюстрації забезпечували всесвітньовідомі дослідники, митці, дизайнери. Найяскравіші з них сприяли трансформації ботанічної ілюстрації протягом століть: Леонардо да Вінчі, Альбрехт Дюрер, Вільям Морріс, Чарльз Ренні та Маргарет Макдональд Макінтош. Ботанічні мотиви також є основним ком-

понентом українського мистецтва та дизайну, що відображають традиції, культуру, символіку національної ідентичності.

Сучасний графічний дизайн тісно взаємопов'язаний із цифровим мистецтвом, а ілюстрація, як одна з його складових, у контексті актуальних запитів потребує розробки інноваційних методів створення. Відтак, розглядаючи сучасні підходи до ботанічної ілюстрації в графічному дизайні, увага зосереджується на її впровадженні в цифровий простір.

Мета дослідження 2

Мета дослідження полягає в розширеному аналізі використання ботанічної ілюстрації в графічному дизайні, виявленні та систематизації інноваційних методів її створення.

Методологія та аналіз джерельної бази 3

Для дослідження сучасних підходів до ботанічної ілюстрації в проектах графічного дизайну здійснено огляд наукових джерел, теоретичних досліджень, дизайн-проектів, застосовано методи теоретичного й емпіричного аналізу, порівняння, синтезу та узагальнення. Також використано методи дедукції, сходження від абстрактного до конкретного. Також для повного і всебічного розгляду питання використано історичний метод, емпіричний (спостереження) та метод міждисциплінарного синтезу. Упорядкування інформації в дослідженні дизайн-проектів здійснюється завдяки методу групування.

Здебільшого, тематика ботанічної ілюстрації розглядається з точки зору наук ботаніки, екології, історії науки, проте є міждисциплінарною галуззю, яка поєднує у собі ще й мистецтвознавство та дизайн. Науковиця Н. Кушнір (2023) відслідковувала розвиток ботанічного мистецтва і його взаємодію з ботанікою. Дослідницею зазначено, що в Україні створена Асоціація українських художників ботанічного мистецтва, яка сприяє діяльності митців цієї галузі. Дослідження у контексті дизайну проводила К. Багомедова (2021), яка вивчала еволюцію та перетворення ботанічних мотивів під впливом мистецьких напрямків, окресливши, що саме мистецькі стилі, зокрема модерн, вплинули на формування ботанічного мотиву, що визначило його сучасну інтерпретацію. Важливі наукові пошуки, в яких авторка аргументує, що ботанічні мотиви становлять вагомий частину культурної спадщини України та продовжують свій розвиток (Бутовська, 2023). Також важливою є стаття зарубіжних дослідників, які провели ґрунтовний аналіз сучасних принципів перетворення ботанічних мотивів у нові елементи дизайну (Xu et al., 2020).

Також існує низка соціологічних досліджень та опитувань на цю тематику. Серед них практичне дослідження, що містило опитування про використання ботанічних мотивів як одних з найпопулярніших елементів дизайну, пояснив психологічне підґрунтя цієї популярності і дійшов висновку про нерозривність зв'язку людини з природою (Morgan, 2018). В науковій праці було визна-

чено ботанічні мотиви як орнаменти, що створені зі стилізованих елементів форм рослинного світу для забезпечення естетики, символіки та екологічності дизайну (Malcoci et al., 2023).

Наукове осмислення графічного дизайну на прикладі поліграфії українськими дослідниками, які проаналізували різноманіття дизайнерських сучасних трендів, та підкреслили, що дизайнери все частіше поєднують цифрові технології з класичними методами ілюстрування (Пантус & Золотарчук, 2023). Важливе дослідження у контексті сучасної поліграфії проводила ще одна українська науковиця, розглянувши питання використання методів цифрового мистецтва у створенні ілюстрацій. Цінним результатом співпраці А. Дубрівної та К. Крижанівської (2020) став поділ методів створення цифрового твору на два напрямки: перенесення традиційного мистецтва в цифрове середовище та відтворення лише застосуванням комп'ютерних технологій. На думку інших науковиць, цифрова ілюстрація модернізує підходи до дизайн-проектування, тому дизайнери мають можливість сфокусуватися на концептуальній складовій, без необхідності застосування традиційних технік (Борисова & Семенова, 2023).

Попри це, зазначені матеріали не забезпечують повного та систематизованого наукового висвітлення питання саме в графічному дизайні, хоча ботанічна ілюстрація є важливою і перспективною складовою дизайну в цифровому середовищі. Тому для ґрунтовного дослідження тематики пропонується розглянути та проаналізувати ілюстративні матеріали (*Inspiration*, n.d.; Craciun, 2023).

Результати дослідження

4

Ботанічна ілюстрація відіграла значну роль у формуванні графічного дизайну, особливо в епоху Ар Нуво, коли ботанічні мотиви стали основою для розробки оздоблення текстилю, книжкової ілюстрації, меблів, шпалер, кераміки, прикрас та інших декоративно-функціональних об'єктів матеріальної культури. Домінуюча роль квіткових візерунків, сформованих під впливом естетики британського дизайну, особливо простежується у творчості художників Чарльза Ренні та Маргарет Макдональд Макінтош, де троянда є ключовим мотивом. Свідченням їхньої глибокої обізнаності з принципами наукової ботанічної ілюстрації є використання графічного малюнка як точного та універсального засобу (Santos, 2019, p. 206). Важливим прикладом перетворення ботанічної ілюстрації у загальновідомий графічний мотив є квіткові орнаменти шпалер англійського дизайнера Вільяма Морріса, виконані у стилі ар нуво (Morgan, 2018, p. 15). Його мистецька спадщина дотепер залишається важливим джерелом ідей для багатьох дизайнерів.

Сучасні ілюстратори продовжують використовувати традиційні підходи до ботанічного зображення, адаптуючи роботи для цифрових, друкованих і мультимедійних форматів, що свід-

чить про широку розгалуженість цієї сфери. В такому вигляді ботанічна ілюстрація являє собою унікальне поєднання мистецтва і практичної функціональності, що підкреслює її тісний зв'язок із графічним дизайном. Ці гіперреалістичні зображення рослин, виконані з урахуванням детального морфологічного аналізу, зберігають свою актуальність та сприяють креативним рішенням у проєктній діяльності.

В умовах розвитку технологій питання впровадження та використання новітніх засобів у дизайні набуває особливого значення. Сучасні підходи дозволяють дизайнерам створювати виняткові концепції. Такою є естетика ботанічних ілюстрацій, яка широко використовується у графічному дизайні для розробки текстур, візерунків, інфографіки, пакування, логотипів та елементів брендингу. Об'єкти у дизайні, засновані на художніх зображеннях, формуються під впливом візуального сприйняття та психологічних чинників, проходячи різноманітні трансформації для досягнення оптимального ефекту в поліграфічній продукції (Пантус & Золотарчук, 2023, с. 26).

Ботанічні мотиви додають елегантності, свіжості та емоційної привабливості дизайну, роблять його таким, що запам'ятовується та привертає увагу. Використання квітів і рослинних мотивів у дизайні друкованих матеріалів додає графічним роботам естетичної цінності, символічного значення та виразності. Водночас рослинні мотиви надають дизайну витонченості, природності, підкреслюючи також і художню виразність. Ботанічна ілюстрація є невід'ємною складовою сучасного графічного дизайну, що підтверджується зростаючою кількістю проєктів, у яких присутні ботанічні елементи. Водночас знання еволюції стилів допомагає дизайнерам створювати конкурентоспроможні проєкти, адаптуючи історичні підходи до сучасних потреб у брендингу.

У цьому дослідженні пропонується розглянути використання ботанічної ілюстрації на прикладах проєктів графічного дизайну (*Inspiration*, n.d.), де використано підхід, що дозволяє гармонійно поєднувати традиційні художні техніки з сучасними цифровими методами, створюючи унікальний візуальний стиль.

Ілюстратор Деріл Феріл у серії «Заквітчані бренди» («Brands in Full Bloom») (рис. 1) застосовує традиційні ручні техніки створення зображень, зокрема поєднання графіту і акварелі, та цифрове редагування. Це надає відомим модним брендам автентичної, органічної стилістики та витонченої жіночої естетики.

Новозеландський дизайнер Бредлі Роджерсон використав ботанічні гравюри XVIII ст., щоб створити дизайн етикетки та упаковки для останнього продукту пивоварні «McCashin» – нового асортименту яблучного та грушевого сидру. Цей дизайн є чудовим прикладом того, як можна застосувати ботанічну ілюстрацію в стриманому, мінімалістичному стилі.

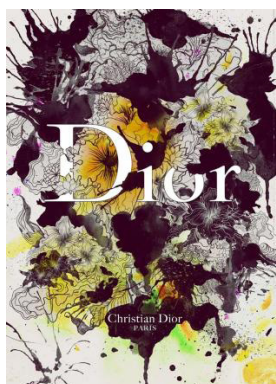

Рис. 1. Д. Феріл. Постери із серії
«Brands in Full Bloom»
(Inspiration, n.d.).

Fig. 1. D. Feril. Posters from the
series Brands in Full Bloom
(Inspiration, n.d.).

Рис. 2. Б. Роджерсон. Дизайн
фірмового стилю продукту
пивоварні «McCashin»
(Inspiration, n.d.).

Fig. 2. B. Rogers. Design of the
corporate identity of the McCashin
brewery (Inspiration, n.d.).

У ботанічному стилі для флорентійської чайної крамниці «Tealicious», розробленому дизайнером Альфарезом Хуаном, поєднуються антикварні принти із типографією. Цей прийом додає упаковці вишуканості та делікатної старовинної нотки, робить продукт досить елегантним і романтичним.

Мексиканське агентство «Menta» створило ніжний дизайн упаковки для бренду органічного мила «Savon Stories». Створені вручну квіти та фрукти допомагають підкреслити 100% сертифіковану органічність продуктів.

Графічний дизайн взаємопов'язаний із цифровим мистецтвом, а ілюстрація, як його складова, потребує розробки сучасних підходів для задоволення запитів нинішнього споживача. Особливості цих тенденцій визначають напрямки розвитку образної системи з метою вдосконалення естетичної якості, що актуалізує тему дослідження (Дубрівна & Крижанівська, 2020). Варто зауважити, що серед трендів графічного дизайну останнім часом помітне посилене використання форм і колористики, натхненних природними об'єктами. Це проявляє вплив урбанізаційних процесів та цифрової трансформації сучасного життя

Рис.3. А. Хуана.
Дизайн упаковки «Tealicious».
(Inspiration, n.d.).

Fig. 3. A. Huana.
Tealicious packaging design.
(Inspiration, n.d.).

Рис.4. Мексиканське агентство Menta. Дизайн фірмового стилю бренду органічного мила «Savon Stories»
(Inspiration, n.d.).

Fig. 4. Mexican agency Menta.
Corporate identity design for
the organic soap brand Savon
Stories (Inspiration, n.d.).

на функціонування і розвиток візуальних комунікацій (Герасименко, 2022, с. 177).

Інтенсивне вдосконалення цифрових технологій у сфері графічного дизайну узгоджується з більш прогресивними вимогами суспільства. Відтепер фахівець має володіти не лише навичками графічного дизайнера, а й цифрового художника. Цифрова ботанічна ілюстрація є яскравим наочним прикладом цих змін у сучасних підходах до графічного дизайну, набуваючи нових рис і адаптуючись до існування у цифровому просторі в оновленій формі. Однією із таких форм є цифрова фотографія. Технології цифрової обробки зображень демонструють значний потенціал фотографії у сфері ілюстративної роботи. Ботанічні ілюстрації, створені у цифровому форматі, які ґрунтуються на фотознімках, сприяють удосконаленню передачі точної інформації про колір. До того ж, такі цифрові ілюстрації демонструють покращену деталізацію кольорових параметрів, що є важливим аспектом графічного відображення (Simpson, 2011, р. 335–336).

Сучасний графічний дизайн здебільшого базується на цифрових підходах та охоплює широкий спектр стилістичних рішень. При цьому дизайнери синтезують цифрові технології з класичними художніми техніками та фотографічними прийомами, що сприяє розширенню виражальних можливостей і підвищенню візуальної інформативності.

Цифрова ілюстрація здебільшого створюється методами 2D і 3D малювання у форматі векторної графіки, що забезпечує її зручне поліграфічне відтворення. Водночас, растрові зображення використовуються художниками для деталізації та дотаткової текстуризації.

Умовно підходи до створення цифрової ілюстрації можна класифікувати на основні два напрями: перший базується на використанні комп'ютерного програмного забезпечення, а другий – на ручному цифровому малюванні за допомогою стилуса на планшеті чи мобільному пристрої. Варто взяти до уваги, що цифрове графічне моделювання за допомогою стилуса стрімко впроваджується в освітні процеси з дизайну, сприяючи розвитку практичних навичок художнього вираження. Цей напрям сформував окрему галузь, що отримала назву цифровий живопис. Митці напрямку використовують мінімальний набір пензлів і палітру, адаптуючи традиційні принципи живопису і графіки до цифрового середовища (Шерстюк, 2021, с. 265). Має сенс зазначити, що інноваційний живопис сприяє розвитку мультимедійних компетенцій, упроваджуючи використання різних графічних програм для створення анімації, візуалізації, інтерактивних інсталяцій. Такий підхід дозволяє синтезувати цікаві інтерактивні проекти, які залучають глядачів до взаємодії, сприяють розвитку творчої експресії і креативності мислення (Алтухова, 2023, с. 55). Логічно припустити, що традиційне та цифрове мистецтво розвиваються незалежно, доповнюючи одне одного своїми характерними особливостями. Перше зберігає культурну спадщину та автентичність, а друге розширює горизонти технологічного експериментування, пропонуючи нові форми творчого вираження.

Ботанічна ілюстрація має значну практичну реалізацію в поліграфічній сфері. Вона використовується у створенні фірмових знаків і брендової айдентики, у дизайні пакування товарів, рекламних буклетів, листівок і постерів. Крім того, її естетика гармонійно поєднується у дизайні предметів інтер'єру, посуду, текстилю, шпалер та інших об'єктів матеріальної культури. У цифровому просторі ботанічні мотиви також відіграють значну роль – вони використовуються в інфографіці, фотографії, типографії, стокових ілюстраціях, шаблонах та веб-дизайні. Сучасні дизайнери-ілюстратори часто застосовують ботанічні ілюстрації та ботанічні мотиви, поєднуючи традиційні художні матеріали з можливостями цифрових технологій. Необхідно зауважити, що ботанічна ілюстрація, створена

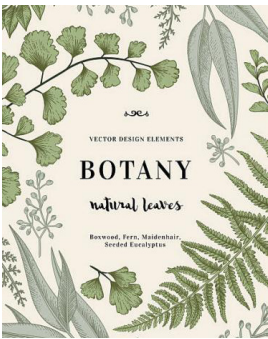
повністю цифровими інструментами, має принципово відмінну графічну систему візуальної комунікації.

На основі проведеного огляду застосування ботанічної ілюстрації в межах графічного дизайну та його аналізу, пропонується розрізняти види графічного відтворення: ботанічну ілюстрацію, ботанічні мотиви та цифрову ботанічну ілюстрацію. Таке розуміння підходів до графічної мови розширює межі графічного дизайну, відкриваючи нові можливості для експериментів із формою, стилем і технічними засобами вираження, що, у свою чергу, сприяє вдосконаленню візуальної культури.

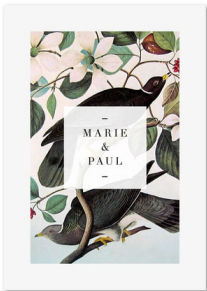
Варто зосередитися на розгляді специфіки даного розмежування в поліграфічній сфері в таблиці на прикладах, враховуючи різні контексти їхнього застосування. Особливу увагу варто приділити проектам митців і дизайнерів з різних регіонів світу (*Inspiration*, n.d.; Craciun, 2023), які у своїй діяльності впроваджують інноваційні підходи та розширюють можливості цифрових технологій, сприяючи розвитку сучасного графічного дизайну.

Таблиця 1. Ботанічні ілюстрації, ботанічні мотиви, цифрова ботанічна ілюстрація у графічному дизайні.

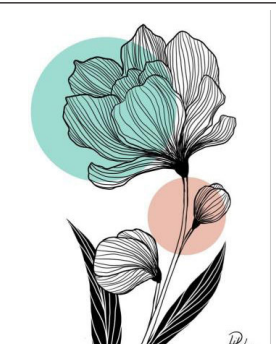
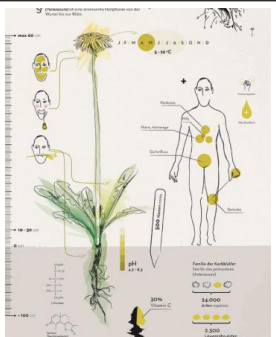
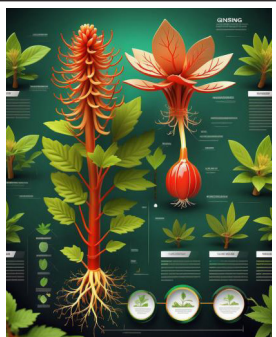
Table 1. Botanical illustrations, botanical motifs, digital botanical illustration in graphic design

Контекст застосування в графічному дизайні	Види графічного відтворення		
	Ботанічна ілюстрація	Ботанічні мотиви	Цифрова ботанічна ілюстрація
Пакування			
Постери			

Продовження табл. 1

Листівки			
Посуд			
Текстиль			
Шпалери			

Продовження табл. 1

Стокові ілюстрації			
Інфографіка			

Джерело: автор

Ботанічна ілюстрація в контексті дизайну пакування має більш локальне використання, бо підпорядковується високому рівню деталізації та стилістичних особливостей її виконання. Гіперреалістичні ілюстрації, які створюються вручну, мають високу точність передачі морфологічних характеристик рослин, що дозволяє використовувати їх у сфері екологічно орієнтованих продуктів, таких як косметологічні засоби. Разом із тим, стилізовані ботанічні мотиви, які характеризуються спрощеною графічною мовою, акцентують увагу на загальній формі й текстурі, створюють візуальну стриманість, естетичну легкість, сучасність, роблять дизайн більш універсальним. Такий підхід часто використовується для брендування продукції, що позиціонується як натуральна. Це сприяє формуванню асоціацій з природністю та органічністю.

Цифрова ботанічна ілюстрація, створена шляхом макрозйомки та цифрової обробки, демонструє ще більше тяжіння до мінімалізму з окремими акцентами на тонких градаціях кольору і деталях текстури. Вона здатна викликати відчуття делікатності та витонченості, слугуючи ефективним засобом візуальної комунікації.

Ботанічна ілюстрація у дизайні постерів має широкий спектр застосування та поєднує художню виразність із концептуальним підходом. Вона може фігурувати як декоративним елементом у вигляді орнаменту, так і основою для експресивних композицій, що передають емоційне забарвлення. У традиційних афішах ботанічні мотиви часто використовуються для створення атмосфери природності та гармонії, підсилюючи естетику через деталізоване або стилізоване зображення рослин. Це особливо актуально для культурних заходів, виставок або брендів, що акцентують увагу на екологічності та натуральності.

Цифровий формат постерів відкриває нові можливості для експериментів із ботанічною ілюстрацією. Завдяки інноваційним технологіям вона може набувати несподіваних форм – від абстрактних композицій до інтерактивних графічних рішень. Подібний підхід робить постер концептуальним, адаптованим до сучасних тенденцій графічного дизайну. В листівках ботанічна ілюстрація набуває старовинного, класичного характеру, на відміну від ботанічних мотивів, що досить гнучкі в художньому застосуванні та зберігають унікальне авторське бачення дизайнера. Подібна унікальність у цифровому форматі створюється за допомогою графічних редакторів чи планшету.

Описані стилістичні тенденції простежуються також і у сфері дизайну посуду, шпалер, стокових зображень та інфографіки. Графічна мова запропонованих засобів виразності вирізняється високим ступенем художньої виразності, проте слід пам'ятати, що ефективне застосування і художніх, і графічних прийомів безпосередньо залежить від стратегічних завдань та загальної концепції дизайн-проекту.

**Наукова
новизна та
практична
значимість
дослідження**

5

Отже, наукова новизна цього дослідження полягає у проведенні розширеного аналізу, який збагачує уявлення про сучасні підходи до ботанічної ілюстрації в контексті графічного дизайну. На основі огляду сучасних дизайн-проектів систематизовано сучасні підходи та визначено структуру їхньої класифікації: ботанічна ілюстрація, ботанічні мотиви та цифрова ботанічна ілюстрація. Запропоновані новітні концепції підвищують якісний рівень графічних характеристик ботанічної ілюстрації, відкриваючи можливості для подальших досліджень і практичного застосування.

Висновки

6

На підставі узагальнення основних положень та ідей статті, можна стверджувати, що сучасні підходи до ботанічної ілюстрації в межах графічного дизайну стрімко розвиваються, поступово трансформуючись у цифрову форму зі своїми унікальними особливостями. Ці зміни істотно впливають на стилістику видів графічного відтворення, методи та інструменти, призводять до розширення меж концептуального дизайнерського бачення та

відкривають нові творчі перспективи. Дослідження охоплює вивчення ботанічної ілюстрації в різних аспектах контексту графічного дизайну. Варто зазначити, що багатогранність тематики перш за все розкриває естетичні та функціональні особливості ботанічної ілюстрації як засобу візуальної комунікації в дизайн-проектах на контрасті з науковим контекстом, розширюючи межі її застосування. Класична гіперреалістична ботанічна ілюстрація сприймається та вивчається як вид графічного відтворення в дизайні, ботанічні мотиви – як невід’ємна частина естетики дизайну, а цифрова ботанічна ілюстрація – як візуальне втілення, що поєднує точність, художню та графічну виразність. Доцільно зазначити, що кожен з цих підходів виконує свою унікальну роль у візуальній культурі та комунікації графічного дизайну. Синтез художньої, графічної складової та цифрових інновацій створює нові виклики для ілюстраторів, які мають володіти водночас традиційними художніми навичками, знанням проектування, програмного забезпечення та актуальних цифрових інструментів. Аналіз робіт сучасних дизайнерів-ілюстраторів демонструє ці особливості, зокрема у сфері поліграфії, де ілюстрації вирізняються оригінальністю, естетичною привабливістю та відповідністю брендовій концепції.

Таким чином, проведене дослідження доводить, що запропонована класифікація видів графічного відтворення, – ботанічна ілюстрація, ботанічні мотиви та цифрова ботанічна ілюстрація, – є необхідною для систематизації та оптимізації їхнього процесу застосування у графічному дизайні. Ці види ефективно розкривають свій потенціал у сфері графічного дизайну, гармонійно адаптуючись до новітніх цифрових технологій.

Застосування ботанічної ілюстрації в графічному дизайні перебуває у фазі активного розвитку. Практичне використання цифрових інструментів, зокрема стилусів, планшетів та іншого програмного забезпечення, сприяє створенню високоточних ботанічних зображень. Це не лише розширює можливості графічного дизайну, а й зміцнює зв’язок із мистецтвом, медіа-дизайном, науковою комунікацією та екологічною освітою, сприяючи подальшому розвитку ботанічної ілюстрації як міждисциплінарного напрямку.

Список бібліографічних посилань

- Алтухова, А. В., & Червяк, Т. М. (2023, 13–14 червня). Цифровий живопис як інноваційна технологія у мистецькій освіті. В О. О. Матвеева (Ред.), *Мистецька освіта у міждисциплінарному вимірі* [Матеріали конференції] (с. 51–57). Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.
- Багомедова, К. (2021). Актуальність використання флористичних мотивів у сучасному художньому склі. В *Наукові дослідження до кваліфікаційних робіт на здобуття освітнього ступеня «Магістр» Освітня програма «Художнє скло»* (с. 4–15). Львівська національна академія мистецтв, кафедра художнього скла.
- Борисова, С. В., & Семенова, Є. І. (2023). Цифрова ілюстрація як форма візуальної комунікації. В *Focus areas of culture and art in Ukraine and the Republic of Poland* [Матеріали конференції] (с. 76–79). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-374-3-19>
- Бутовська, О. В. (2023, 9 листопада). Інтерпретація флористичних мотивів у творчості Івана Марчука. В *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство* [Матеріали конференції] (с. 227–229). Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв.
- Герасименко, О. Д. (2022). Особливості розробки фірмового стилю об'єктів соціальної інфраструктури. В М. В. Колосніченко (Ред.), *Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі* (с. 170–189). Київський національний університет технологій та дизайну.
- Дубрівна, А. П., & Крижанівська, К. О. (2020). Художньо-образні засади digital-мистецтва в сучасній ілюстрації. *Технології та дизайн*, 3(36), 1–11.
- Кушнір, Н. В. (2023, 5–8 липня). Ботаніка і ботанічна ілюстрація, зв'язок та розвиток. В *Етноботанічні традиції в агрономії, фармації та садовому дизайні* [Матеріали конференції] (с. 170–180). Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України.
- Пантус, Н. М., & Золотарчук, Н. І. (2023). Роль графічного дизайну у комп'ютерних поліграфічних дослідженнях: вплив дизайнерських рішень на виробництво та використання продукції. *Мистецтвознавчі записки*, 44, 18–27. <https://doi.org/10.32461/2226-2180.44.2023.293907>
- Шерстюк, А. А. (2021). Що таке цифрове мистецтво? В М. К. Сухонос (Ред.), *Сталий розвиток міст* [Матеріали конференції] (Ч. 1, с. 264–265). Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.
- Craciun, L. (2023, June 9). *Art in full bloom: 23 Outstanding botanical artists open for commissions now*. Huntlancer. <https://www.huntlancer.com/botanical-artists/>
- Inspiration: Botanical Print Design*. (n.d.). InDesignSkills. Retrieved June 17, 2024, from <https://www.indesignskills.com/inspiration/botanical-design/>
- Malcoci, M., Doina-Bezutchi, A., & Malcoci, M. (2023, 27 квітня). Стилзація біонічних джерел для дизайну текстильних виробів. В *Актуальні проблеми сучасного дизайну* [Матеріали конференції] (Т. 1, с. 225–228). Київський національний університет технологій та дизайну.
- Morgan, B. (2018). How has botanical illustration influenced surface pattern design? *Fields: Journal of Huddersfield Student Research*, 4(1). <https://doi.org/10.5920/fields.2018.04>
- Santos, S. M. R. (2019). *Art and science in depicting nature: Building a botanical iconography through drawing and photography* [Doctoral Dissertation, Universidade Nova de Lisboa].
- Simpson, N. (2011). Colour and contemporary digital botanical illustration. *Optics & Laser Technology*, 43(2), 330–336. <https://doi.org/10.1016/j.optlastec.2008.12.014>
- Xu, C., Huang, Y., & Dewanker, B. (2020). Art inheritance: An education course on traditional pattern morphological generation in architecture design based on digital sculpturism. *Sustainability*, 12(9), Article 3752. <https://doi.org/10.3390/su12093752>

References

- Altukhova, A. V., & Cherviak, T. M. (2023, June 13–14). Tsyfrovyi zhyvopys yak innovatsiina tekhnolohiia u mystetskii osviti [Digital painting as an innovative technology in art education]. In O. O. Matvieieva (Ed.), *Mystetska osvita u mizhdystsyplinarnomu vymiri* [Art education in an interdisciplinary dimension] [Conference proceedings] (pp. 51–57). H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University [in Ukrainian].
- Bahomedova, K. (2021). Aktualnist vykorystannia florystychnykh motyviv u suchasnomu khudozhnomu skli [The relevance of the use of floral motifs in modern art glass]. In *Naukovi doslidzhennia do kvalifikatsiinykh robot na здобuttia osvitnoho stupenia "Mahistr" Osvitnia prohrama "Khudozhnie sklo"* [Scientific research for qualification works for obtaining the educational degree "Master" Educational program "Art Glass"] (pp. 4–15). Lviv National Academy of Arts, Glass Art Department [in Ukrainian].
- Borysova, S. V., & Semenova, Ye. I. (2023). Tsyfrova iliustratsiia yak forma vizualnoi komunikatsii [Digital illustration as a form of visual communication]. In *Focus areas of culture and art in Ukraine and the Republic of Poland* [Conference proceedings] (pp. 76–79). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-374-3-19> [in Ukrainian].
- Butovska, O. V. (2023, November 9). Interpretatsiia florystychnykh motyviv u tvorchosti Ivana Marchuka [Interpretation of floral motifs in the work of Ivan Marchuk]. In *Kulturni ta mystetski studii XXI stolittia: naukovo-praktychne partnerstvo* [Cultural and art studios of the 21st century: Scientific and practical partnership] [Conference proceedings] (pp. 227–229). National Academy of Culture and Arts Management [in Ukrainian].
- Craciun, L. (2023, June 9). *Art in full bloom: 23 Outstanding botanical artists open for commissions now*. Huntlancer. <https://www.huntlancer.com/botanical-artists/> [in Ukrainian].
- Dubrivna, A. P., & Kryzhanivska, K. O. (2020). Khudozhno-obrazni zasady digital-mystetstva v suchasniilustratsii [Artistic and imaginative basic of digital art in modern illustration]. *Tekhnolohii ta dyzain*, 3(36), 1–11 [in Ukrainian].
- Herasymenko, O. D. (2022). Osoblyvosti rozrobky firmovoho styliu ob'ektiv sotsialnoi infrastruktury [Features of corporate style development of social infrastructure objects]. In M. V. Kolosnichenko (Ed.), *Hrafichnyi dyzain v informatsiinomu ta vizualnomu prostori* [Graphic design in the information and visual space] (pp. 170–189). Kyiv National University of Technologies and Design [in Ukrainian].
- Xu, C., Huang, Y., & Dewancker, B. (2020). Art inheritance: An education course on traditional pattern morphological generation in architecture design based on digital sculpturism. *Sustainability*, 12(9), Article 3752. <https://doi.org/10.3390/su12093752> [in English].
- Inspiration: Botanical Print Design*. (n.d.). InDesignSkills. Retrieved June 17, 2024, from <https://www.indesignskills.com/inspiration/botanical-design/> [in Ukrainian].
- Kushnir, N. V. (2023, July 5–8). Botanika i botanichna iliustratsiia, zviazok ta rozvytok [Botany and botanical illustration, connection and development]. In *Etnobotanichni tradytsii v ahronomii, farmatsii ta sadovomu dyzaini* [Ethnobotanical traditions in agronomy, pharmacy and garden design] [Conference proceedings] (pp. 170–180). National Dendrological Park "Sofiivka" of the NAS of Ukraine [in Ukrainian].
- Malcoci, M., Doina-Bezuțchi, A., & Malcoci, M. (2023, April 27). Stylizatsiia bionichnykh dzherel dlia dyzainu tekstylnykh vyrobiv [Styles of bionic sources for the design of textile products]. In *Aktualni problemy suchasnoho dyzainu* [Actual problems of modern design] [Conference proceedings] (Vol. 1, pp. 225–228). Kyiv National University of Technologies and Design [in Ukrainian].
- Morgan, B. (2018). How has botanical illustration influenced surface pattern design? *Fields: Journal of Huddersfield Student Research*, 4(1). <https://doi.org/10.5920/fields.2018.04> [in English].

- Pantus, N. M., & Zolotarchuk, N. I. (2023). Rol hrafichnoho dyzainu u kompiuternykh polihrafichnykh doslidzhenniakh: vplyv dyzainerskykh rishen na vyrobnytstvo ta vykorystannia produktsii [Role of graphic design in computer polygraphic research: Influence of design decisions on product production and use]. *Notes on Art Criticism*, 44, 18–27. <https://doi.org/10.32461/2226-2180.44.2023.293907> [in Ukrainian].
- Santos, S. M. R. (2019). *Art and science in depicting nature: Building a botanical iconography through drawing and photography* [Doctoral Dissertation, Universidade Nova de Lisboa] [in English].
- Sherstiuk, A. A. (2021). Shcho take tsyfrove mystetstvo? [What is digital art?] In M. K. Sukhonos (Ed.), *Stalyi rozvytok mist* [Sustainable development of cities] [Conference proceedings] (Pt. 1, pp. 264–265). O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv [in Ukrainian].
- Simpson, N. (2011). Colour and contemporary digital botanical illustration. *Optics & Laser Technology*, 43(2), 330–336. <https://doi.org/10.1016/j.optlastec.2008.12.014> [in English].

Надійшла 05.09.2025; Прийнята 11.11.2025

Стаття була вперше опублікована онлайн 23.12.2025

This is an open access journal, and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0.